

EEMS DELTA KRINGEN

Nieuwe start
voor biodieselfabriek

Opening eerste
publiek toegankelijke LNG-station

Uitbreiding spoorlijn
Roodeschool-Eemshaven

6

Jan Loots, van ambachtschool tot reder'

DOOR ANTOON OOSTING

Hij is het levende bewijs dat wie geboren is voor een dubbeltje wel degelijk een kwartje kan worden. Jan Loots, 58 jaar geleden geboren in Muntendam, bouwde zijn in 1994 gestarte en tegenwoordig in Scheemda gevestigde bedrijf Geo Plus uit tot een internationale topper op het gebied van de hydrografie, het in kaart brengen van zeebodems, zoiets als landmeten op zee.

Deze zomer verraste hij de scheepsbouwwereld met de oplevering van een zeer bijzonder 35 meter lang multifunctioneel seismologisch onderzoeksvaartuig, volgestopt met de meest geavanceerde meetapparatuur, de Geo Focus. Met het op 23 juni door scheepswerf de Haas in Maassluis opgeleverde schip haalde hij de voorpagina's van de scheepsbouwkundige vakbladen.

Met zijn vlaggenschip Geo Focus is Jan Loots nu reder van een vloot van inmiddels zeven schepen. Die worden ingezet op projecten in niet alleen eigen land maar ook in Afrika, het Midden-Oosten en in de Noordelijke IJszee. Ze doen dienst in temperaturen van -vijftien tot +vijftig graden Celcius. Vooral de laatste acht jaar is het snel gegaan met de ontwikkeling van Geo Plus. Zijn bedrijf wordt nu ingehuurd door overheden en grote internationale bedrijven uit de olie- en gaswereld en de grote baggeraars als Van Oord, Boskalis DEMA en Jan de Nul. De kleine schepen van Geo Plus laten de baggeraars zien hoe en waar precies zij moeten baggeren of waar en hoe de pijpleidingen voor olie en gas moeten worden gelegd.

Jan Loots is ver gekomen en komt van ver. Op de ambachtschool in Veendam was Loots volgens eigen zeggen 'voor zijn leraren geen gemakkelijke leerling om in de klas te hebben'. "Ik had wel veel kamera-

den maar een doorsnee leerling was ik niet", zegt Loots met enige gevoel voor understatement. De gymleraar had zoveel moeite met hem dat hij Loots bij aanvang van de les bij voorbaat al wegstuurde.

Hij volgde de opleiding tot machinebankwerker maar ging op z'n vijftiende aan het werk bij een wegenbouwbedrijf. In de avonduren studeerde hij voor landmeter. Loots: "Op mijn zeventiende reed ik al auto op het land om te meten." Op z'n achttiende had hij de papieren om zelfstandig als landmeter te mogen optreden en begon hij op projectbasis voor steeds weer nieuwe opdrachtgevers te werken.

"Ik zocht mijn werk zelf op. Daarmee was ik al vroeg een soort zzp'er, alleen bestond dat toen nog niet en moest je steeds weer in loondienst. Als het werk klaar was, ging ik weer ergens anders heen. In loondienst was je dan zo lang de klus duurde", vertelt Loots. Om werk verleggen zat hij nooit, er was altijd werk in de buurt.

Nadat hij dertien werkgevers had versleten, was het tijd voor de volgende stap. Loots: "Op een gegeven moment kom je dan op een punt dat je vindt dat je ook voor jezelf kunt beginnen." Samen met zijn vrouw Stijnne richtte hij achttien jaar geleden (1994) Geo Plus op. "Het was het begin van het digitale tijdperk. Ik heb mij daar zelf wegwijs in gemaakt en daar bleek veel perspectief in te zitten. Na drie jaar hadden we al 25 man aan het werk in het landmeten in de grond-weg- en waterbouw", vertelt de Geo Plus-directeur.

Opdrachtgevers waren overheden, waterschappen en aannemers. Het was een goede tijd met genoeg werk in het noorden. En hij begon ook gelijk met het meten in en op het water waarvoor hij een eerste, toen nog klein, bootje aanschafte. Na een jaar of vijf werd dat een eerste

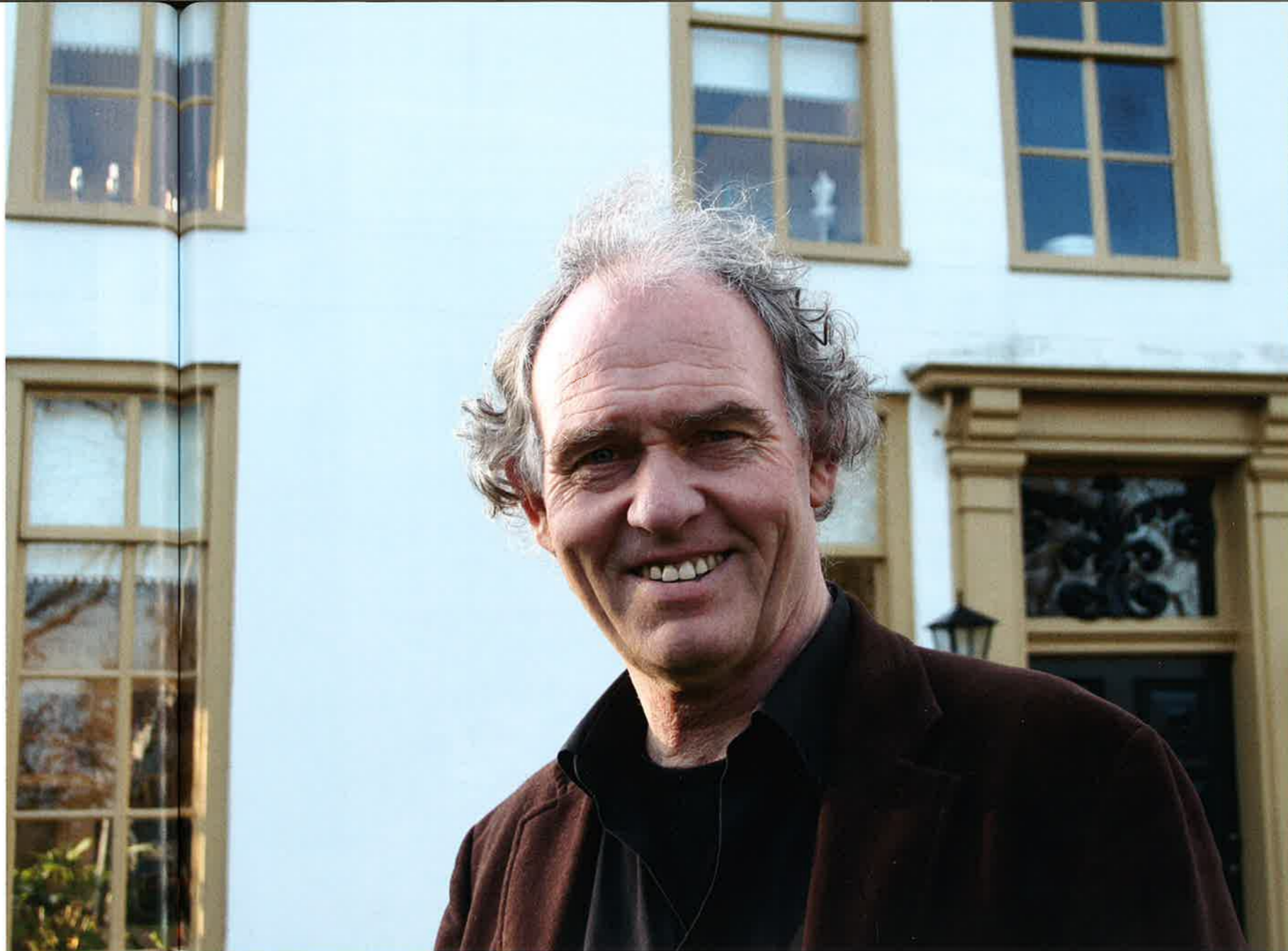
bootje met sonar. Via het werk in kanalen en zandwinnings ontstonden er ook de eerste contacten met baggeraars als Boskalis en Van Oord. En vooral vanaf zo'n zeven jaar geleden kwam het bedrijf van Loots in een stroomversnelling: "Je krijgt op een gegeven moment steeds geavanceerdere apparatuur. Vanaf die tijd deden we de eerste vlakdekkende metingen van waterbodems. Daar waren we in het noorden uniek mee. Het was een interessante niche en ook interessant voor het in kaart brengen van vaardieptes en of sanering van onderwaterbodems. Dat gebeurde voorheen allemaal met de hand", vertelt Loots.

Hij liep voorop met de baggeraars die met de data van Geo Plus aanzienlijk efficiënter te werk konden gaan. En de baggeraars wilden dat Loots en de zijnen dat werk ook zouden gaan doen op hun buitenlandse projecten. Zo liet Jan Loots zes jaar geleden zijn eerste schip door de Groninger scheepswerf Nolimitships onder Lloyds klasse bouwen, waarbij de meetsensoren op een innovatieve wijze in de

scheepsromp werden verwerkt. Loots: "Hierdoor kan het schip veel flexibeler worden ingezet, met veel betere meetdata." Voor projecten in het buitenland gaan deze schepen vaak mee op het baggerschip zelf of op een ponton.

De zestienmeter lange Nolimits (vier stuks inmiddels) bleken robuuste schepen met goede meeteigenschappen die ook behoorlijk wat zeegang kunnen hebben. "Het voordeel daarvan is dat je ook met hoge vaarsnelheden kunt meten. Met snelheden van tien tot vijftien knopen hebben wij al data verzameld, twee keer zo snel als de concurrent. Dit jaar waren wij in Abu Dhabi in een halve dag klaar waar andere drie dagen voor nodig hebben. En dan leveren wij ook nog betere data", zegt Loots.

Daar is dus een deel van het succes van Geo Plus. Loots: "Het gaat om de goede combinatie van een goed schip, goede apparatuur en last but not least goede mensen." Inmiddels heeft Geo Plus zich helemaal op de hydrografie toegelegd. Het landmeetkundige bureau is per 1 juli verkocht. Geo Plus wordt nu gevormd door zo'n dertig mensen onder wie het management, scheepsbemanning en zes tot tien surveyors oftewel de hydrografen die vaak hun opleiding aan de Hogere Zeevaartschool op Terschelling hebben gevolgd.

Ten opzichte van het landmeten biedt de hydrografie volgens Loots veel meer uitdaging. Weersomstandigheden bepalen of je al dan niet kunt werken. Daarnaast heb je rekening te houden met het gedrag van het schip en het water. "Het is veel moeilijker en het gebeurt ook vaak onder moeilijke omstandigheden zoals strenge kou of grote hitte", aldus Loots.

Zijn kring van opdrachtgevers verbreedt zich nog voortdurend. De baggeraars kennen Geo Plus inmiddels wel maar ook offshore-aannemers als Heerema, energiebedrijven en havenautoriteiten maken gebruik van de diensten van Geo Plus. Zijn medewerkers en schepen hebben inmiddels buiten Nederland in meer dan tien landen gewerkt: België, Duitsland, Zweden, Polen, Duitsland, Schotland, Kameroen, Irak, Koeweit, Abu Dhabi en zowel in Siberië als Sachalin (Rusland). Een van de schepen van Geo Plus is net uit Siberië teruggekomen aan boord van een baggerschip van Van Oord. Met behulp van hijsogen kunnen ze makkelijk aan boord worden gezet. Maar ook de aanzienlijk grotere Geo Focus kan met zijn tweehonderd ton nog steeds aan boord van een schip of ponton worden gezet.

Met zijn afmetingen vormt de Geo Focus een enorme schaalvergroting voor het bedrijf. Anders dan de Nolimits die in de buurt van de kust moeten blijven, kan de Geo Focus tot tweehonderd zeemijlen uit de kust opereren. Over werk voor de Geo Focus maakt Jan Loots zich geen zorgen. "Het werk zit in een stroomversnelling en dan moet je jouw kansen zien te benutten. Als je ziet dat opdrachtgevers vertrouwen in je hebben, kun je doorgroeien", aldus Loots.

De Geo Focus is door middel van een intervisiesysteem samen met andere surveybedrijven, het ontwerp bureau, de werf en de sensorleveranciers ontwikkeld. "Als je een bepaald type schip ontwikkelt, is van belang hoe lang je op zee wilt zijn, de stabiliteit moet groot zijn, met een hoge mate van comfort en een minimale dekruimte voor plaatsing van een container. En dan kom je uit op een lengte van 35 meter", vertelt Loots. Resultaat is een multifunctioneel onderzoeksvaartuig, toegesneden op het meten, zuinig, met een hoog comfort voor de bemanning en wereldwijd inzetbaar. En tegelijkertijd toch zoveel kleiner en dus goedkoper in exploitatie dan waar andere hydrografische bedrijven in de olie- en gasindustrie mee werken.

Loots verwacht de komende jaren veel werk te krijgen aan de installatie van de windmolenparken. Alvorens zo'n windturbine kan worden geplaatst,

moet eerst de bodem worden onderzocht om te zien wat voor type fundering nodig is en hoe diep deze de zeebodem in moet. En wat er nog moet worden opgeruimd, want de Noordzee ligt niet alleen vol met scheepswrakken maar ook met munitie. "Anderhalf jaar geleden hebben we de Eemsmonding in kaart gebracht. Daar moest toen nog een flink aantal wrakken worden gelicht", aldus Loots.

De concurrentie voor Geo Plus komt uit zowel het binnen- als buitenland waar vaak de grotere bedrijven vandaan komen. Maar groter zegt volgens Loots niets over concurrentiekracht. "Het gaat om de prijs/kwaliteitsverhouding en betrouwbaarheid van mens en materieel. Dat je vier jaar lang voor Van Oord aan het werk bent in Siberië zegt wel iets. Je werkt daar onder heel moeilijke omstandigheden. Dan moeten jouw schepen heel goed zijn onderhouden want daar repareren gaat niet", zegt Loots.

Zijn vrouw, die hem als directiesecretaresse in alles bijstond, heeft zich twee jaar geleden teruggetrokken. Maar over ondersteuning vanuit het bedrijf heeft hij niet te klagen. "Wij werken hier met korte lijnen waarbij de mensen veel verantwoordelijkheid krijgen binnen een duidelijke structuur. Dat bevalt mij heel goed. Ik hoef het lang niet meer alleen te doen. Heel veel werk wordt mij uit handen genomen. Als je personeel goed behandelt, recht door zee gaat, krijg je het beste resultaat", aldus Loots.

Als directeur houdt hij zich vooral bezig met acquisitie en neemt hij samen met het management de beslissingen. Vooral het laten bouwen van schepen vergt veel tijd, van idee, financiering, de bouw en inbouw van de apparatuur. "Dat zijn heel intensieve periodes", aldus de directeur.

"Dat je vier jaar lang voor Van Oord aan het werk bent in Siberië zegt wel iets; je werkt daar onder heel moeilijke omstandigheden"

Nu de Geo Focus vaart kan hij zich even weer met zijn andere grote liefde bezighouden, de zorg voor een monument. "Dit pand is dus het oudste kantoorpand van Nederland uit circa 1250. Wij zijn er hartstikke trots op dat we hier kunnen zitten. De werksfeer is daardoor heel hoog. We kunnen hier heel mooi mensen ontvangen. Het is een gigantisch prachtig bezit waar we ook regelmatig rondleidingen geven", vertelt een enthousiaste Loots.

Dat bijzondere pand is dus de voormalige pastorie van de in 1870 afgebroken kerk van Scheemda. Daarvoor zat hij ook al in een monument, het oude stoomgemaal van Muntendam. Loots: "Ik ben heel erg geïnteresseerd in cultuurhistorie en het in stand houden van dit pand, inclusief het terrein met de oude begroeiing van bomen en struiken, is voor mij een uitdaging."

Geo Plus zal er niet onder lijden. Gevraagd naar wat hem drijft, zegt Loots: "Het opbouwen van een goed, gezond bedrijf waarbij wij ons richten op met name de lange termijn en waar gewerkt wordt in een prettige werksfeer."

